

บทที่ 2

ลักษณะของการสถานรับเลี้ยงเด็ก

สถานบริการรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนเป็นสถานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบรรลุเลี้ยงดูและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่อยู่ในวัยก่อนเรียนเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมสมโดยให้บริการในช่วงที่ผู้ปกครองไม่อยู่ไม่สามารถทำหน้าที่เลี้ยงดูได้ สถานบริการรับเลี้ยงเด็กจะช่วยแบ่งเบาภาระในส่วนนี้ได้

เด็กในระดับวัยก่อนเรียนนี้จะ ไม่มีการเรียนการสอนหรือฝึกอย่างมีระเบียบแต่จะเป็นการเตรียมความพร้อมและจัดประสบการณ์ให้เด็กเพื่อที่จะเข้าเรียนในชั้นอนุบาลต่อไป ทั้งนี้สถานรับเลี้ยงเด็กในปัจจุบันทั้งของเอกชนและรัฐบาลจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งการจัดสร้างสถานรับเลี้ยงเด็กจะต้องสร้างตามแบบที่กรมประชาสงเคราะห์กำหนดไว้ จะต้องประกอบด้วยเนื้อที่ของอาคาร ห้องนอน ห้องน้ำที่เหมาะสมสมกับเด็ก รวมไปถึงการรักษาความสะอาด ให้ถูกต้องตามหลักสุขลักษณะ ผู้ที่คุ้มครองเด็กจะต้องมีพ่อเพียงกับจำนวนเด็กและควรมีบริการทางด้านรักษาอนามัยให้แก่เด็ก (jin tana หนูผึ้ง, 2528 : 17)

ในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนสามารถทำได้หลายลักษณะ คือ แบบธุรกิจ แบบกึ่งธุรกิจ กึ่งการกุศลและแบบการกุศล และการบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นเจ้าของหรือผู้จัดตั้งจะต้องดำเนินการดังนี้ (ศรีทับพิม พานิชพันธุ์, 2528 : 171-177)

2.1 ขั้นเตรียมการวางแผน

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2.3 บทสรุป

2.1. ขั้นเตรียมการวางแผน

2.1.1 ด้านการเงินและการลงทุน ใน การดำเนินงานสถานรับเลี้ยงเด็กการลงทุนค่อนข้างสูง เพราะต้องมีการเตรียมค้านอาคารสถานที่ตลอดจนห้องต่าง ๆ และวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้นจึงจำเป็นที่ต้องมีการวางแผนด้านการเงิน การจัดสรรเงินทุนซึ่งได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เงินลงทุนในที่ดิน อาคาร อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ซึ่งจะต้องมีการหาแหล่ง

เงินทุนจากที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ หรือมาจากส่วนของเจ้าของ ซึ่งในส่วนนี้เจ้าของจะต้องหาวิธีที่เหมาะสมที่สุด ควรมีการวางแผนก่อนล่วงหน้าจะช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้น

2.1.2 ด้านสถานที่ สถานที่ตั้งที่ถูกต้องจะต้องมีพื้นที่ทางลมและแสงแดด มีแสงสว่างพอเหมาะสม มีความร่มรื่นจากต้นไม้ใหญ่ ไม่มีมลภาวะ ควรจะอยู่ในย่านชุมชน บริเวณควรมีความกว้างขวางพอเหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีความปลอดภัย บรรยายศักดิ์มีความอบอุ่นคล้ายบ้าน

2.1.3 ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ อาคารที่ใช้ในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก อาจพิจารณาฐานรูปแบบตามความเหมาะสมของกำลังเงินทุน จำนวนเด็กรวมทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่นอาคารเดิมที่มีอยู่แล้วในรูปแบบของบ้านพักน้ำมาพัฒนาปรับปรุง ซ่อมแซมต่อเติมให้มีสภาพดีขึ้น ทันสมัยขึ้น สามารถยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุน หรืออาคารใหม่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กโดยเฉพาะ ภายในอาคารควรจัดให้เหมาะสมกับเด็กจำนวนเด็ก โดยกรมประชาสงเคราะห์กระทรวงมหาดไทย (กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 : 2515) ได้กำหนดไว้ดังนี้

1) ห้องนอน ห้องเด็กป่วย ห้องครัว ห้องน้ำ และบริเวณใช้สอยทั่วไป ภายในอาคารจะต้องมีแสงสว่าง และช่องระบายอากาศอย่างพอเพียง

2) จะต้องจัดให้มีทางเข้าออกของอาคาร โดยเฉพาะ สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคาร ได้สะดวกเมื่อเกิดอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอื่นๆ

3) หน้าต่างประดูห้องนอนและห้องเด็กป่วยต้องติดมุ้งลวด

4) ถ้าสถานรับเลี้ยงเด็กในวัยต่าง ๆ ไว้รวมกัน ต้องแยกห้องนอนระหว่างเด็กอายุต่ำกว่าสองปีกับเด็กอายุเกินกว่าสองปี

5) ในกรณีเด็กอายุต่ำกว่าสองปี ห้องนอนเด็กจะต้องมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 1.65 ตารางเมตรและปริมาตร ไม่ต่ำกว่า 4.94 ลูกบาศก์เมตรต่อเด็กหนึ่งคน

6) ในกรณีเด็กอายุเกินกว่าสองปี ห้องนอนเด็กจะต้องมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 1.94 ตารางเมตรและปริมาตร ไม่ต่ำกว่า 5.94 ลูกบาศก์เมตรต่อเด็กหนึ่งคน

7) ในกรณีเด็กอายุเกินกว่าเจ็ดปี ห้องนอนเด็กจะต้องมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 2.74 ตารางเมตรและปริมาตร ไม่ต่ำกว่า 9 ลูกบาศก์เมตรต่อเด็กหนึ่งคน

8) ห้องน้ำสำหรับเด็กอายุเกินกว่าสองปีต้องมีที่ถ่ายอุจจาระอย่างน้อยหนึ่งที่ต่อเด็กสิบคน สำหรับเด็กอายุเกินกว่าเจ็ดปีอย่างน้อยหนึ่งที่ต่อเด็กสิบคน

นอกจากนี้บริเวณสถานรับเลี้ยงเด็กควรมีลักษณะโดยรวม คือ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 150-200 ตารางวา ซึ่งเมื่อปูลูกสร้างอาคารแล้วควรเหลือพื้นที่สำนักประมาณ ½ ของพื้นที่ทั้งหมด ใน

บริเวณสถานรับเลี้ยงเด็กต้องไม่มีบ่อน้ำหรือสระน้ำ ไม่ควรมีกองไม้หรืออิฐ ควรปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น มีดอกไม้ประดับสวยงาม

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานรับเลี้ยงเด็กต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ต้องเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กจะต้องดึงดูดใจให้เด็กปฏิบัติกรรม และได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการเล่นอย่างสนุกสนาน การที่เด็กจะได้รับประสบการณ์ด้วยวิธีการดังกล่าววนิสัตถการรับเลี้ยงเด็กอุปกรณ์ประจำห้องต่าง ๆ ที่เหมาะสมโดยทั่วไปควรมีลักษณะดังนี้ (นิตยา ประพฤติกิจ 2539 : 71-76)

ห้องนอน ควรมีมุ้งลวดเพื่อป้องกันแมลงวันและยุง มีม่านกันแสงแดดมิให้เข้าตาเด็ก มีเครื่องอำนวยความสะดวกในห้องนอน ควรมีที่นอนที่มีน้ำหนักเบายกซ่อนเก็บเข้าที่ได้ มีผ้าปูที่นอน พ้าห่ม และตู้เก็บเครื่องนอน

ห้องเรียนหรือห้องกิจกรรม ควรมีรูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 5*7 หรือ 7*9 ตารางเมตร ควรมีพื้นที่ประมาณ 3 ตารางเมตรต่อ 1 คนทั้งนี้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถยับขยายเพื่อให้ห้องเรียนมีเนื้อที่กว้างขึ้นจัดเป็นที่เรียนหรือที่รับประทานอาหารได้ นอกจากนั้นลักษณะของห้องควรโปร่ง มีหน้าต่างมาก ๆ และต้องมีช่องระบายอากาศเหนือหน้าต่าง มีประตู 2 บานสามารถปิดล็อกได้ เพดานห้องสูงจากพื้น 3 -3.5 เมตร พื้นห้องทำด้วยไม้อัดแน่นไม่มีร่อง หากเป็นพื้นซีเมนต์ต้องปูเสื่อน้ำมัน ผนังห้องควรทำด้วยวัสดุที่ไม่แข็งกระด้าง สีของผนังควรเพิ่มแสงสว่างให้กับห้องเรียนด้วยการจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ นั้นมีความสำคัญ เพราะเด็กจะเรียนรู้ได้จากสิ่งต่าง ๆ ที่จัดไว้ให้ เช่น มุมคนตี มุมหนังสือ มุมตุ๊กตา มุมนั่งเลือก เป็นต้น โดยอุปกรณ์เหล่านี้จะต้องมีจำนวนเพียงพอ และเหมาะสมกับวัยของเด็ก

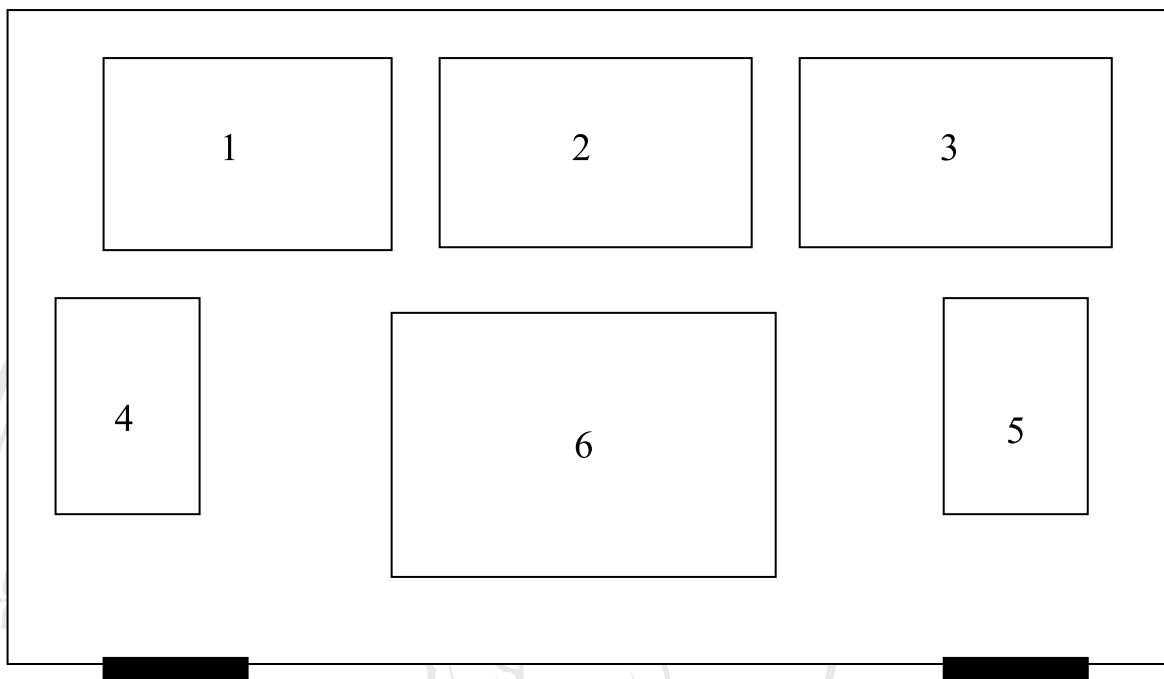
ห้องครัวหรือที่เตรียมอาหาร ควรมีบริเวณกว้างข้างว่าง มีเครื่องใช้และอุปกรณ์ที่จำเป็นครบ มีที่ใส่ของ ที่ล้างจานชาม ที่เก็บจานชาม ที่เก็บอาหาร เป็นต้น

ห้องน้ำ ควรถูกสุขาลักษณะ มีขนาดโถส้วมพอเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรมีอ่างล้างมือ พื้นห้องน้ำควรทำด้วยกระเบื้องที่ทำความสะอาดได้ง่าย ควรมีห้องน้ำโดยมีอัตรา 1 ห้องต่อเด็ก 10 คน

ห้องพยาบาล ภายในห้องพยาบาลควรมีตู้ยาและเวชภัณฑ์หรือยาสามัญประจำบ้านพ่อเพียงเตียงนอนในห้องพยาบาลควรมีจำนวนที่เหมาะสม ควรอยู่ใกล้ห้องเรียนและมีอาคารถ่ายเทสะดวก

ห้องธุรการ ควรอยู่ในตำแหน่งที่ผู้มาติดต่อพบเห็นได้ง่ายเพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงาน แต่ควรอยู่ห่างจากห้องเรียนแต่ละห้องด้วย

ตัวอย่างแผนผังสถานรับเลี้ยงเด็ก

รูปที่ 2.1 แผนผังของสถานรับเลี้ยงเด็ก

1	คือ	อาคารเด็กแรกเกิด — 1 ชั้น
2	คือ	อาคารเด็ก 1 — 2 ชั้น
3	คือ	อาคารเด็ก 2 — 3 ชั้น
4	คือ	อาคารสำนักงาน
5	คือ	โรงอาหาร
6	คือ	สนามเด็กเล่น

นอกเหนือจากการเตรียมห้องต่าง ๆ แล้ววัสดุการเรียนการสอนและเครื่องเล่นต่าง ๆ ของเด็กที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนนั้นมีเกณฑ์ในการเลือกซื้อดังนี้

1. เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะของเด็ก
2. แข็งแรงและทนทานต่อทุกสภาพอากาศและดูแลรักษาง่าย
3. บริเวณขอบเครื่องเล่นควรมีผิวนิ่มไม่หยอดหรือมีมุกแหลมคม
4. ทำด้วยสีที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย
5. สามารถเล่นได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย
6. เหมาะสมกับวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม

7. สามารถใช้ได้ออนไลน์
  8. มีความน่าสนใจสามารถกระตุ้นให้เด็กอยากรู้อยากเห็น สร้างความคิดสร้างสรรค์
  9. ช่วยพัฒนาเทคนิคทางด้านการอ่าน การเขียน และด้านตัวเลข
  10. ช่วยส่งเสริมให้เด็กเจริญงอกงามในด้านการซ่อมเหลือตัวเอง และมีสัมพันธ์ทางด้านสังคม
- 2.1.4 ด้านบุคลากร บุคลากร ในสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยทั่วไปแบ่งเป็น 3 ประเภท
    - 2.1.4.1 เจ้าของกิจการ ควรมีคุณสมบัติตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2545) ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้
      - 1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ จบการศึกษาภาคบังคับ
      - 2) ไม่เป็นผู้ประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี โดยเฉพาะประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก
      - 3) ไม่เป็นผู้เคยรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษานายลิงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
      - 4) ไม่ปรับรองแพทเยร์ระบุว่าสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงและ ไม่เป็นผู้วิกฤติ
    - 5) ผ่านการปฐมนิเทศสำหรับการเป็นเจ้าของกิจการ และได้รับการอบรมในระยะเวลาอันควร จากกองส่งเสริมฯ ที่ได้กำหนดไว้ สำหรับบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด สำนักส่งเสริมสุขภาพ กองอนามัย กองสวัสดิการแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัด

ในกรณีที่เจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการต้องมีคุณสมบัติของผู้ดำเนินการทุกประการ ในกรณีนิติบุคคลเป็นเจ้าของสถานรับเลี้ยงเด็ก นิติบุคคลนั้นต้องตั้งผู้แทนซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 1-5

- 2.1.4.2 ผู้ดำเนินการ ควรมีคุณสมบัติดังนี้
  - 1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ จบการศึกษาภาคบังคับ
  - 2) มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือมีวุฒิปริญญาตรีทางด้านการศึกษาปฐมวัย หรือพัฒนาการเด็ก หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด หรือมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุต่ำกว่า 3 ปี อย่างน้อย 1 ปี
  - 3) ต้องมีความรู้เรื่องโภชนาการเป็นอย่างดี
  - 4) ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

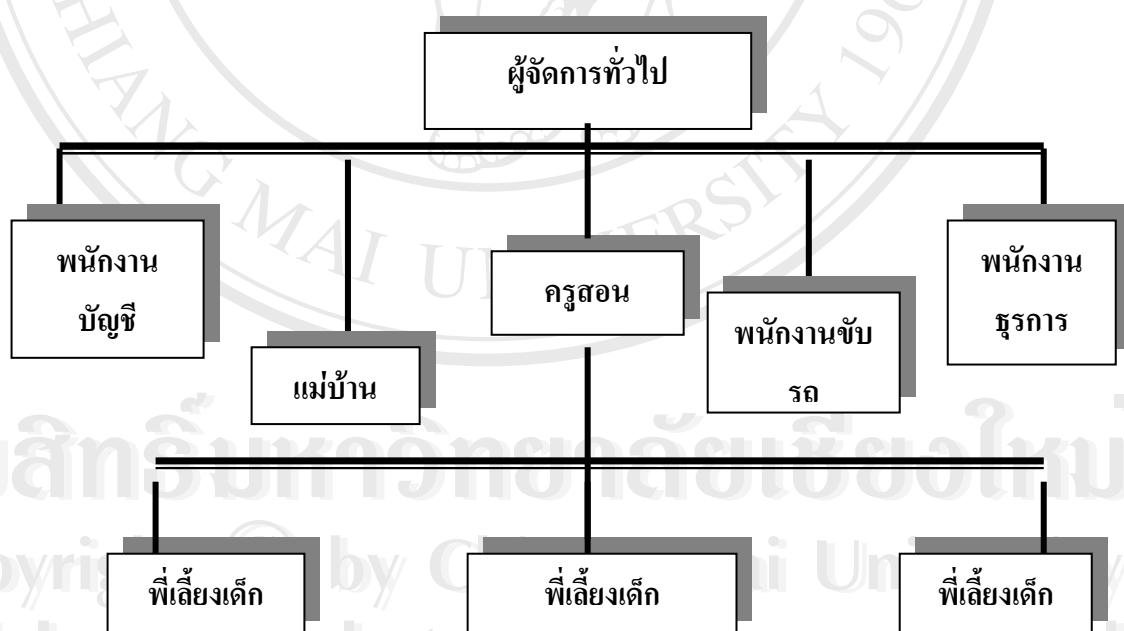
- 5) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก
 6) ไม่เป็นผู้ที่เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
 7) มีใบรับรองแพทย์ระบุว่าสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงและไม่เป็นผู้

วิกฤติ

2.1.4.3 ผู้ที่ปฏิบัติงานหรือผู้ที่ดูแลเด็ก ควรมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) จบชั้นมัธยมปีที่ 3 ขึ้นไป
- 2) มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เหนื่อยง่าย อารมณ์ดี ใจเย็น
- 3) มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน
- 4) เข้าใจความต้องการของเด็กแต่ละวัน
- 5) รู้วิธีแก้ปัญหาพฤติกรรมเด็กและป้องกันอุบัติเหตุกับเด็ก
- 6) มีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาการทำงานกับเด็ก
- 7) มีความรักเด็ก ศรัทธาที่จะทำงานกับเด็ก

ตัวอย่างการกำหนดงานและแผนผังที่จำเป็นในองค์กร (Job Description)

รูปที่ 2.2 แผนผังการกำหนดงานและแผนผังที่จำเป็นในองค์กร

1. ผู้จัดการ

- วางแผนกำหนดควบคุมกลยุทธ์
- ควบคุมดูแลการดำเนินการฝ่ายต่าง ๆ
- ดูแลควบคุมงาน

2. ครูผู้สอน

- ควบคุมดูแลการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม
- สอนและแนะนำให้ความรู้แก่พี่เลี้ยงเด็กและเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

3. พนักงานธุรการและการตลาด

- จัดทำนโยบาย กลยุทธ์การขาย
- จัดทำและขยายช่องทางการจัดจำหน่าย
- ศึกษาความต้องการของตลาดในปัจจุบันและอนาคต

4. พนักงานบัญชีและการเงิน

- ดูแลในด้านการทำบัญชีให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์
- จัดทำรายงานงบการเงิน

5. แม่บ้าน

- ดูแลความสะอาดภายในบริเวณสำนักงาน
- ดูแลความสะอาดภายในบริเวณสถานรับเลี้ยงเด็ก
- ทำกับข้าวและอาหารว่างสำหรับเด็ก

6. พนักงานขบวน

- ดูแลเรื่อง ยานพาหนะทั้งหมด
- ขบวนรับ – ส่งเด็ก

7. พี่เลี้ยงดูแลเด็ก

- ดูแลการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม
- สอนและแนะนำให้ความรู้แก่เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก
- ค่อยติดตามพฤติกรรมและบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ในการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นผู้ประกอบการจะต้องเตรียมการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารการจัดการในสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการจัดการจะช่วยทำให้การดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กบรรลุตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปัจจุบันสภาพการแปรปัจจัยทางธุรกิจมีสูงและปัจจัยต่าง ๆ มีพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการบริหารงานของสถานรับเลี้ยงเด็กจึงต้องมีหน้าที่ดังนี้

1.1 การวางแผน ประกอบด้วยการวางแผนทั่วไปและแผนรองเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายซึ่งทางสถานรับเลี้ยงเด็กได้กำหนดไว้

1.2 การจัดองค์กร เจ้าของหรือผู้ประกอบการอาจจะทำเป็นแผนภูมิโครงสร้างตำแหน่งหน้าที่ประจำสถานรับเลี้ยงเด็กและตามหน้าที่ต่าง ๆ

1.3 การแบ่งงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ การแบ่งงานและหน้าที่ความรับผิดชอบตลอดจนการกำหนดบทบาทของบุคลากรทุกฝ่ายให้ชัดเจนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้ต้องแบ่งตามวัยรุ่นและคุณวุฒิ โดยอาจพิจารณาลักษณะงานประกอบด้วยเพื่อความเหมาะสมและถูกต้อง

1.4 การสั่งการ เมื่อได้กำหนดลักษณะงานและหน้าที่แล้วจะต้องมีการมอบหมายงานให้แก่บุคลากรขององค์กร โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของบุคลากรที่จะมาปฏิบัติงานนั้น มีการสูงใจในแม่ผลตอบแทนทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน นอกจากนี้ยังต้องมีการประสานงานภายในสถานรับเลี้ยงเด็กเองและกับหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาครัฐ

1.5 การควบคุมและการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้จัดตั้งควรการควบคุมบังคับบัญชาตรวจสอบคิดตามและประเมินผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการตรวจสอบ ติดตามผล ปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น เมื่อตรวจสอบและติดตามประเมินผลแล้วควรมีการจดบันทึกและเขียนรายงานไว้เพื่อประทับใจในการรวมสัมมนา หรือเผยแพร่องค์การของสถานรับเลี้ยงเด็ก

2. การให้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็ก ใน การจัดการบริการสถานรับเลี้ยงเด็กอาจแบ่งได้เป็นการจัดบริการหลักและการจัดการบริการเสริม โดยมีแนวทางที่กองพัฒนาสตรีและเด็ก (กรมการพัฒนาชุมชน, กองพัฒนาเด็กและสตรี, 2528) กำหนดไว้ดังนี้

2.1 การจัดบริการหลักหรือหน้าที่หลักของสถานบริการรับเลี้ยงเด็ก คือ การฝึกอบรมส่งเสริมพัฒนาการ การเจริญเติบโต การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ กิจกรรมที่จะจัดให้มีในสถานรับเลี้ยงเด็กความมีการจัดการวางแผนในรูปตารางกิจกรรม ซึ่งความกิจกรรมสร้างสรรค์ และการเล่นมุ่งต่าง ๆ

2.2 ส่วนการจัดโภชนาการสำหรับเด็กนั้นมีความสำคัญมาก เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่มีความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสมองสูง ส่วนทางด้านการจัดการด้านอาหารต้องอยู่ในระดับที่พอเหมาะสม ปูรุ่ง่าย รสชาติอ่อน ตื้นให้เปื่อยยุบ ตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ หลีกเลี่ยงอาหารที่มีไขมันมาก พยายามจัดให้ครบถ้วนในแต่ละวันให้เป็นไปตามหลักโภชนาการ และให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับนิสัยการกินที่ดี รวมถึงการคำนึงถึงความสะอาดของอาหารที่เด็กได้รับ โดยเด็กในวัยนี้แต่ละวันควรได้สารอาหารประกอบดังนี้

ตารางที่ 2-1 แสดงข้อมูลของสารอาหารที่เด็กควรจะได้รับในแต่ละวัน

สารอาหาร	จำนวน	หน่วย
แคลอรี่	1300	กรัม
โปรตีน	23	กรัม
วิตามินเอ	2000	หน่วย
วิตามินดี	400	หน่วย
วิตามินอี	7	หน่วย
วิตามินซี	40	ไมโครกรัม
โพลิแอนซิค	100	มิลลิกรัม
ไนอาซีน	6	มิลลิกรัม
วิตามินบี 1	0.7	มิลลิกรัม
วิตามินบี 2	0.8	มิลลิกรัม
วิตามินบี 6	0.6	มิลลิกรัม
วิตามินบี 12	1.0	มิลลิกรัม
แคลเซียม	800	มิลลิกรัม
ไอโอดีน	60	ไมโครกรัม
เหล็ก	15	มิลลิกรัม
แมกนีเซียม	150	มิลลิกรัม
สังกะสี	10	มิลลิกรัม

นอกจากนี้ การมีการเตรียมสมุดบันทึกประวัติเด็ก และสมุดสุขภาพอนามัยของเด็ก รวมทั้ง พฤติกรรมการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก

2.3 การจัดบริการเสริม ผู้ประกอบการอาจจะจ้างแพทย์หรือพยาบาลหรือผู้ช่วยพยาบาลมาประจำอยู่ที่สถานรับเลี้ยงเด็ก นอกจากนี้อาจจัดให้มีบริการให้ภูมิคุ้มกัน ตลอดจนการป้องกันโรคติดต่อหรือ โรคระบาด จัดให้เด็กได้รับการฉีดวัคซีนตามที่แพทย์สั่งหรือตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ต้องร่วมมือกันกับผู้ปกครองเพื่อแก้ไขปัญหาการฉีดยาเข้าช่อง ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อเด็ก รวมทั้งอาจจัดให้มีบริการรถรับ-ส่งเด็ก เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง อาจมีการจัดบริการเครื่องนอน และอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัว และบริการเสริมอื่น ๆ ซึ่งอาจเก็บค่าบริการเพิ่มหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับนโยบายของสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่ง

3. การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก (ธรรมนูญ นวลดิ 2541:13-19) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์คือการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเพื่อส่งเสริมความพร้อมของเด็กในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งแนวทางที่ควรปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแบ่งได้ 3 ระดับ ดังนี้

3.1 อาชญากรรม ถึง 1 ขวบ ในช่วงนี้เด็กยังไม่สามารถพูดและตั้งคำถามได้ ดังนั้นการสัมผัสต่าง ๆ ด้วยมือจึงเป็นหนทางที่เด็กใช้ในการติดต่อกับโลกภายนอก ที่น่อนอนของเด็กจึงไม่ใช่มีไว้เพื่อนอนเท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรม เพราะเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับที่นอน ดังนั้นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ สรุปได้ดังนี้ คือ

3.1.1 การพูดคุยกับเด็ก เด็กชอบที่จะให้พูดคุยกับเขา ถึงแม้ว่าเขาจะไม่สามารถตอบโต้ได้กลับมาเป็นคำพูด แต่เด็กที่จะสามารถใช้ภาษาและร้อยเรียงที่มีเส้นห์ได้ตอบกลับมาได้ เมื่อการพิสูจน์ว่า เด็กต้องการความรักและเอาใจใส่และต้องการให้พูดคุยกับเขาไปเรื่อย ๆ

3.1.2 มีปฏิกริยาตอบรับกับเด็ก เด็กจะเรียนรู้กับสิ่งแวดล้อมและผู้ที่เลี้ยงดู ควรมีการส่งเสียง แสดงกริยาท่าทางกับเด็กว่าสนใจ เพราะจะทำให้เด็กมีความสุข

3.1.3 จับเด็กนั่งในท่าและสถานที่ที่เหมาะสม เด็กต้องการให้จับเขานั่งในท่าที่สามารถเอื้อมหยิบของเล่นถึง หรือเมื่อยุ่บลงที่นอนควรจะต้องอยู่ในที่ ๆ เหมาะสม

3.1.4 อย่าเพียงแค่ค่อยสังเกตเท่านั้น ควรจะมีการไปเล่นกับเด็ก เช่น เล่นจี้เจ๊ เกษย่างของเล่นที่มีเสียง หรือโยนลูกนอลที่นุ่มนิ่มให้เด็กกอด

3.1.5 หางของเล่นไว้โดยดึงดูดความสนใจของเด็ก แม้ว่าอยู่บนที่นอน ให้เด็กรู้ว่ามีของเล่นวางอยู่ข้าง ๆ เสมอในระยะที่เขาเอื้อมถึง และควรมีของเล่นห้อยอยู่บนเพดานเพื่อดึงดูดความสนใจเด็ก

3.1.6 การเลือกของเล่น ในช่วงแรกของชีวิต เด็กจะสนใจของเล่นที่เป็นแม่สี ได้แก่ สีน้ำเงิน เหลือง แดง และมีเสียงดังเวลาเคลื่อนไหว เช่น ของเล่นเบย่า เป็นต้น

3.2 อายุ 1-2 ขวบ สิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อเป็นการส่งเสริมในวัยนี้ คือ

3.2.1 การร้องเพลงหรือซัมเพลงให้เด็กฟัง เด็กทุกคนชอบที่จะฟังเสียงเพลงและ จังหวะดนตรี เด็กจะรู้จักจำดับขั้นของสีียงและจังหวะ เด็กจะพยายามเดาเสียงและสนุกไปกับ เสียงเพลง

3.2.2 การให้เด็กทำทุกอย่างด้วยตัวเอง ไม่ย่อ.y นั้น ตามมาเด็กจะทำอะไร ไม่เป็น ผู้ เลี้ยงดูอยู่เพียงแต่ดูแลอยู่ใกล้ ๆ

3.2.3 สอนให้เด็กรู้จักกับอันตรายของสิ่งของภายในบ้าน เพราะเด็กในวัยนี้ชัง ไม่มี พัฒนาการที่จะรับรู้ว่าสิ่งใดเป็นอันตรายหรือสิ่งใดปลอดภัย จนกว่าจะมีการเรียนรู้และ ได้รับการ สอน

3.2.4 คอบรั่วหังอันตรายแต่ต้อง ไม่ปิดกันให้เด็กได้สำรวจการเรียนรู้ โดยธรรมชาติ ของเด็กในวัยนี้จะมีนิสัยซุกซนไปทั่วทุกแห่ง ค่อยฝ่าดูอยู่อย่างใกล้ชิด

3.2.5 พาเด็กไปเดินเล่นเพื่อให้ได้สัมผัสโลกภายนอก เพราะ โลกภายนอกเป็น สถานที่แห่งการเรียนรู้ที่สำคัญยิ่ง

3.2.6 พาเด็กไปข้ากกลุ่มเด็กวัยเดียวกัน เพราะเด็กต้องการเพื่อนรุ่นเดียวกัน

3.3 อายุ 2-3 ขวบ สิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อเป็นการส่งเสริมในวัยนี้ คือ

3.3.1 สอนให้เด็กรู้จักการใช้เหตุผล ในเมื่องดันเด็กจะทำการต่อต้าน ไม่ยอมรับ แม้จะมีการตั้งกฎเกณฑ์ แต่เมื่ออธิบายเหตุผลให้เด็กรับรู้ เด็กจะเริ่มเข้าใจที่จะน้อย

3.3.2 เปิดโอกาสให้เด็กได้ชี้แจงเหตุผลเมื่อทำผิด โดยใช้วิธีนุ่มนวล ไม่มีการบังคับ ควรสงบและฟังในสิ่งที่เขาพูด

3.3.3 สอนให้เด็กรู้จักการควบคุมอารมณ์ อารมณ์ของเด็กในวัยนี้จะรุนแรง ควร มี การพาเด็กไปผ่อนคลายเมื่อเกิดอารมณ์ไม่ดีเพื่อให้อารมณ์เบาบางลง

3.3.4 ควรมีการห้ามและตักเตือนเมื่อเด็กมีอาการเกร็งหรือสร้างความเดือดร้อน ให้กับผู้อื่น ควรสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร ไม่ควรปล่อยให้ผ่านไป เพราะจะบ่ำเพาะเป็น นิสัยที่ไม่ดี

3.3.5 หาสิ่งของต่าง ๆ มาให้เด่นเพื่อเสริมสร้างจินตนาการให้เกิดกับเด็กและพาเข้า ไปเล่นกับเด็กรุ่นเดียวกัน

ตารางที่ 2-2 ตัวอย่างแผนการกิจกรรมรายสัปดาห์ของเด็กแรกเกิด – 1 ขวบ

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	หมายเหตุ
7.30 น.	รับเด็ก					
8.30 น.	นอน-นั่ง-คลานเล่น					
9.00 น.	ให้นมเด็ก-นอน					
10.00 น.	ทำกิจกรรม-เล่นของเล่น					
12.00 น.	ให้นมเด็ก-อาหารเสริม					
13.00 น.	นอนพัก					
15.00 น.	ตื่นนอน-ไปห้องน้ำ-อาบน้ำ-แต่งตัว					
16.00 น.	สรุปกิจกรรมแต่ละวัน					

หมายเหตุ เสาร์-อาทิตย์จะมีบริการรับฝากเด็ก

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 2-3 ตัวอย่างแผนการกิจกรรมรายสัปดาห์ของเด็กอายุ 1 ขวบ -3 ขวบ

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	星期日
7.30 น.	รับเด็ก					
8.30 น.	กิจกรรมการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ความคิดสร้างสรรค์ และ กิจกรรมการเข้าจังหวะ เช่น การเดินท่าทางต่าง ๆ ประกอบเพลง					
9.00 น.	กิจกรรมศิลปะและการเล่นมุมต่าง					
	ปืนแป้ง มุมบล็อก	วาดภาพสี เทียน มุมบ้าน	ระบายสีน้ำ มุมบล็อก	ตัดปะ มุมบ้าน	ดูการ์ตูน หรือเล่น เกมส์	
10.00 น.	กิจกรรมกลุ่ม (Group meeting)					
	ดูภาพผลไม้ ชนิดต่างๆ สนทนาร่วม ผลไม้	นิทาน เกี่ยวกับ ผลไม้และ อาหารต่างๆ	ชิมรสของ ผลไม้และ อาหารต่างๆ	นิทาน เกี่ยวกับ ผลไม้และ อาหารต่างๆ	เล่นและร้อง ^๑ เพลง เกี่ยวกับ ผลไม้และ อาหารต่างๆ	
10.30 น.	อาหารว่าง					
10.45 น.	กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง					
11.30 น.	กิจกรรมเกมการศึกษา เช่น เกมต่อภาพ เกมจับคู่ และการเล่าเรื่องเล่นที่ส่งเสริมประสานสัมผัส					
12.00 น.	ล้างมือ รับประทานอาหารกลางวัน					
13.00 น.	นอนพัก					
15.00 น.	ตื่นนอน ไปห้องน้ำ รับประทานอาหารกลางวัน					
16.00 น.	สรุปกิจกรรมแต่ละวัน					

หมายเหตุ เสาร์-อาทิตย์จะมีบริการรับฝากเด็ก

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

4. เทคนิคการแก้ปัญหาเด็กพุฒาระดับเด็ก

- 4.1 ทำความเข้าใจกับเด็ก ความประณานา ความรัก การยอมรับ ความสมหวัง และความสำเร็จ หาโอกาสให้สัมผัสทางกาย หรือพูดคุยกับเด็ก หรือหยอดล้อเล่นตามควร
- 4.2 ให้โอกาสแก่เด็กได้เล่นทราบเท่าที่เด็กยังต้องการและเป็นเพื่อนเล่นกับเด็ก
- 4.3 วางแผนล่วงหน้าสำหรับวันรุ่งขึ้นให้พร้อม รับเด็กด้วยความอบอุ่น สนใจข้าวของเด็กในแต่ละวัน และช่วยเด็กเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ
- 4.4 ศึกษาพุฒาระดับเด็ก และทางานแก้ปัญหาพุฒาระดับเด็ก
- 4.5 ไม่บังคับให้เด็กทุกคนทำกิจกรรมเหมือนกันทั้งกลุ่ม โดยต้องดูความพร้อมของเด็กแต่ละคน
- 4.6 การแบ่งเด็กเข้ากลุ่ม ยิ่งกลุ่มและจำนวนน้อยเท่าใด เด็กจะยิ่งได้รับการดูแลทั่วถึงเท่านั้น
- 4.7 พูดประโยคที่เข้าใจง่าย และพูดสั้น ๆ ให้เด็กเข้าใจได้ ไม่ควรออกคำสั่งเกิน 2 คำสั่งในขณะเดียวกัน
- 4.8 เดินเข้าไปหาเด็กใกล้ ๆ และพูดกับเด็กเบา ๆ เป็นรายบุคคล แทนการตะโกน
- 4.9 นั่งลงสนทนากับเด็กในระดับสายตา
- 4.10 ใช้น้ำเสียงและอวัยวะร่างกายเป็นสื่อในการสอนเด็ก
- 4.11 แสดงตัวอย่างให้เด็กดูเสมอเมื่อออกคำสั่ง หรืออธิบายสิ่งใดแก่เด็ก
- 4.12 เตรียมพร้อมสำหรับทุกสถานการณ์ ทั้งในการทำงานกับเด็กกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย หรือรายบุคคล
- 4.13 ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกในทุกรูปแบบ
- 4.14 ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการสกัดกั้นความต้องการของเด็ก เช่น ระยะสีภาพ ให้เด็กเลียนแบบ หรือก่อแท่ง ไม่ให้เด็กดูแล้วทำตาม
- 4.15 ให้เด็กมีสิ่งและช่วยตัวเองในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 4.16 ให้เวลาแก่เด็กก่อนการเปลี่ยนกิจกรรม ให้คำนออกกล่าวเพื่ออธิบาย หรือพักผ่อนครู่
- 4.17 อธิบายถึงสิ่งที่จะให้เด็กทำล่วงหน้าก่อนเสมอ
- 4.18 ไม่นำเด็กไปเบริญเที่ยงกันในเว่องอุปนิสัยและความต้องการ
- 4.19 ไม่บังคับให้เด็กขอโทษ แต่พูดให้เด็กสงสารคนที่ถูกรังแก และเจ็บปวด
- 4.20 ไม่พูดให้เด็กเสียใจ เช่น แม่ ไม่ไหว ดื้อมาก ชั่นมาก

- 4.21 ควรใช้นิทานเพลง การเล่นกับนิ้วมือ การร้องเพลง ใน การสอนเด็ก
- 4.22 สังเกตอาการคับข้องใจของเด็กเมื่อมีการทำกิจกรรม
- 4.23 ชวนให้เด็กช่วยเหลือเพื่อน ครูและพี่เลี้ยงเท่าที่เด็กจะทำได้ในการเก็บของเล่น เก็บที่นอน หมอน
- 4.24 เมื่อเด็กมีปัญหา กับเพื่อนระหว่างทำกิจกรรม ควรจะพาออกไปจากห้องเพื่อ ไม่ให้รบกวนผู้อื่น โดยอาจพาเด็กไปผ่อนคลาย เช่น การเล่านิทาน หรือเล่นกลางแจ้ง
- 4.25 ถ้าเด็กทะเลกันควร มีการจับแยก ไม่ควรใช้วิธีการรุนแรง ควรตามถึงสาเหตุ และหาทางแก้ไข
5. ขอบข่ายของงานในการดูแลเด็กในแต่ละวัน การดูแลเด็กในแต่ละวันนั้นมีความ ละเอียดอ่อนและเต็มไปด้วยหัวข้อปลีกย่อยที่จะต้องปฏิบัติตามมาก งานดูแลเด็กจะประกอบด้วยงาน ด้านต่าง ๆ ดังนี้
- 5.1 การดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กและความปลอดภัยของเด็ก
  - 5.2 สังเกตและบันทึกการดูแลเด็กด้วยความเอาใจใส่ ใช้ไฟฟ์รับ บันทึกตาม ข้อเท็จจริงเป็นประจำ และนำเสนอข้อมูลจากการดูแลเด็กแก่ทางบ้านอย่างต่อเนื่องทุกวัน
  - 5.3 การปฏิบัติต่อเด็กด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสม เช่น ให้โอกาสกับเด็กเลือกทำ กิจกรรมด้วยตนเอง หลีกเลี่ยงการอกรคำสั่งกับเด็ก เป็นต้น
  - 5.4 ฝึกให้เด็กได้ทำงาน โดยใช้กล้ามเนื้อสัมพันธ์และความคิดสร้างสรรค์ เช่น เล่น ระบายสี เล่นปั้นแป้ง ทำโมบายง่าย ๆ
  - 5.5 จัดประสบการณ์ในการฟัง เช่น อ่านนิทานให้แก่เด็ก โดยการพูดแทนการเล่า ฝึก เด็กท่องบทคล้องจองหรือบทกลอนสั้นๆ
  - 5.6 จัดประสบการณ์ทางดนตรีให้แก่เด็ก
  - 5.7 จัดประสบการณ์การทดลองง่าย ๆ ให้แก่เด็ก
  - 5.8 จัดให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นเพื่อการศึกษา (Education toy) เช่น เล่นเกมต่อภาพ ต่อเลโก้
  - 5.9 ดูแลการขับถ่ายของเด็ก เช่น ฝึกให้เด็กนกอกเมื่อต้องการขับถ่าย พาเด็กไปห้องน้ำ สอนให้เด็กทำความสะอาดเมื่อขับถ่ายเสร็จ
  - 5.10 ดูแลการรับประทานอาหารของเด็ก
  - 5.11 ดูแลการนอนและจัดเตรียมเครื่องนอนนอนแก่เด็ก
  - 5.12 พาเด็กไปเที่ยวนอกสถานที่

- 5.13 พาเด็กไปเล่นทั้งกลางแจ้งและในร่ม
- 5.14 ฝึกให้เด็กได้รู้จักการฟังและการพูดที่ถูกต้อง
- 5.15 จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก
- 5.16 จัดช่วงเวลาปฐมนิเทศเด็กให้พอเหมาะสมแก่การปรับตัวของเด็ก
- 5.17 สร้างสมัพันธภาพที่ดีต่อผู้ปกครองและเพื่อนร่วมงาน
- 5.18 ประเมินการทำงานและพัฒนาการทำงานของตนเอง
- 5.19 ใช้สติสัมปชัญญะในการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหา
- 5.20 มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจอย่างเต็มกำลังความสามารถ
6. ปัญหาในการดำเนินงานการบริหาร
- 6.1 ถ้ากิจกรรมบางแห่งได้กู้ยืมเงินมาจากธนาคารก็จะมีภาระค่าใช้จ่าย คือ ดอกเบี้ย
- 6.2 เนื่องด้วยสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันมีความไม่แน่นอนในการจัดเก็บรายได้จากผู้ปกครองอาจล่าช้าออกไป เนื่องภาวะเศรษฐกิจ
- 6.3 ผู้ปกครองแต่ละคนมักมีแนวคิดในการเลี้ยงดูบุตรไม่เหมือนกันทำให้การเลี้ยงดูเด็กเกิดปัญหา ในการทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง
- 6.4 การลงทุนในกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก มีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง ทำให้เกิดปัญหาทางด้านค่าใช้จ่าย
- 6.5 การรับพี่เลี้ยงเด็กและครูผู้สอนบางครั้งมาสามารถตรวจสอบประวัติได้อย่างละเอียด ทำให้การเลี้ยงดูเด็กไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

2.3 บทสรุป

2.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของการจัดการธุรกิจสถานรับเลี้ยงเด็ก

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ จะพบว่าต้องมีความรู้หรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสาขาวิชาพาณิชศาสตร์ แพทยศาสตร์ และปฐมวัย หรือต้องมีประสบการณ์ในการดูแลเด็กไม่น้อยกว่า 1 ปี ต้องเป็นผู้ที่รักเด็ก การเปิดกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนอย่างมาก

2.3.2 ที่ดิน อาคาร เงินสด เงินสดที่ใช้อยู่แหล่งเงินทุน

ด้านการเงินและการลงทุนในการจัดตั้งพบร่วมส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในด้านสินทรัพย์ในการลงทุนครั้งนี้ได้ประมาณการไว้อยู่ระหว่าง 1,000,000-10,000,000 บาท ส่วนแหล่งที่มาของเงินสดนั้นได้แก่ เงินกู้ยืมสถาบันการเงิน โดยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 จัดสรรไว้สำหรับสิ่งก่อสร้างต่างๆ

ส่วนที่ 2 จัดสรรไว้สำหรับชื้ออุปกรณ์ต่างๆ

ส่วนที่ 3 จัดสรรไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 4 จัดสรรไว้เป็นเงินทุนสำรอง

เมื่อเริ่มกิจการการวางแผนด้านการเงินถือเป็นส่วนสำคัญโดยเราแบ่งไวยเป็น 4 ส่วนตามรายละเอียดตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้น โดยทางผู้ดำเนินการจะต้องมีเงินทุนส่วนหนึ่งซึ่งสามารถจะนำมาใช้เพื่อกิจการได้ เพราะกว่าจะเริ่มเปิดกิจการและมีรายรับเข้ามา ผู้ดำเนินกิจการจะต้องจ่ายเงินไปก่อน ต้นทุนของการประเภทนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจการ โดยกิจการแห่งนี้มีเงินลงทุน ซึ่งในการประกอบกิจการทุกประเภทผู้ดำเนินกิจการจะต้องทำการประมาณการเกี่ยวกับเงินลงทุนไวยล่วงหน้า เพื่อจะได้ทราบค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น และจะได้ทราบว่าจะหาแหล่งเงินทุนจากที่ได้ได้บ้างซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

2.3.2.1 เงินทุนจากเจ้าของกิจการ ซึ่งมักจะเป็นแหล่งเงินทุนอันดับแรกที่ผู้ประกอบการจะนำมาใช้เป็นเงินทุนที่ไม่ต้องเสียดอกเบี้ย เพราะไม่มีค่าใช้จ่าย แต่จะทำให้เสียโอกาสในการได้รับดอกเบี้ย ในการประกอบกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กจะขึ้นอยู่กับว่าเจ้าของจะนำเงินทุนของเจ้าของมาลงทุนเป็นจำนวนเท่าใด

2.3.2.2 เงินอีกส่วนหนึ่งจะทำการกู้ยืมจากธนาคาร ในส่วนนี้จะมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมา คือดอกเบี้ยที่จะต้องใช้คืนรวมกับเงินต้นที่ได้กู้ยืมมา

2.3.3 สิ่งที่เป็นตัวแปรในการตัดสินใจของผู้ประกอบ

ในการดำเนินงานสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนต้องคำนึงถึง การจัดการในด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน และการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังควรคำนึงถึงผู้ใช้บริการ คือผู้ประกอบของเด็กซึ่งมีอ่านใจในการตัดสินใจพิจารณาสิ่งบุตรหลานเข้ารับบริการจากสถานบริการโดยสรุปได้ว่าปัจจัยที่ผู้ประกอบใช้ในการตัดสินใจมีดังนี้ (เรนัส เสริมบุญสร้าง 2536 :4)

- ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน
- ปัจจัยด้านบทบาทของครูและพี่เลี้ยง
- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยง
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
- ปัจจัยค่าธรรมเนียม

ดังนั้นในการจัดการด้านต่าง ๆ ในสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีความสอดคล้องกันซึ่งจะต้องทำให้ผู้ปกครองพึงพอใจ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองได้มากที่สุดก็จะทำให้สถานรับเลี้ยงเด็กเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง มีผลมาถึงชื่อเสียงของสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การอยู่รอดของสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved